

פניה מס' 0002

החלטה בערעור מועדון "שחמט לכל"

הערעור

שתיים מקבוצות השחמט של מועדון "שחמט לכל" (להלן - "המועדון") אחת מחדרה והשנייה ממנו (להלן - "הקבוצות") נמחקו מרשימת הקבוצות בליגה שבה אמורות היו לקחת חלק, מאחר שמנהל המועדון איחר משמעותית בשליחת פירוט רשימת השחקנים בכל אחת מקבוצות אלה, למנהל הליגה. מנהל המועדון שלח את הרשימה רק ב-19 באפריל השנה, שעה שהמועד האחרון לרישום שחקנים לליגה היה ביום 28.03.2021 בערעור לא מפורטות הסיבות לאיחור האמור. נטענה טענה כללית על הקושי בגיוס שחקנים בעת הזו למשחקי הליגה וכן צוינה העובדה שהמועדון היה במקצת מאותם הימים, טרוד בארגון אירוע שחמט בינלאומי. במועד שבו נשלחה רשימת השחקנים, כבר פורסם לוח המשחקים ובו לא נכללו שתי הקבוצות הללו של המועדון. על ההחלטה למחוק את הקבוצות, הוגש ישירות ערעור לבית הדין העליון. נטען בו כי מפח הנפש שנגרם לקבוצות שמייצגות שני ישובים שלהם מסורת שחמטאית של מצוינות הוא תולדה של "עסקנות ספורט, פוליטיקה ופעילות בחוסר סמכות".

לדברי מנהל המועדון, בהחלטת המחיקה, הייתה מעורבות של מנכ"ל האיגוד לשחמט, שהוא גם מנהל מנהלת הליגה, ומעורבות זאת, כך נטען, נגועה בניגוד אינטרסים, שכן הוא ומנהל המועדון מסוכסכים כבר מספר שנים. אשר להיבט הפוליטי של ההחלטה, הוא מציין כי ההחלטה נגועה משיקולים זרים שכן יש לה משמעות גם בבחירות הממשמשות וקרבות שהרי לכל קבוצת ליגה ב' ניתנות שני קולות בהצבעה. עוד נטען כי היו מועדונים נוספים שאיחרו בהגשת הרשימות ולא נמחקו. המערער תוהה על סמכותו של מנכ"ל האיגוד להידרש לעניין וחוקיות מעמדו כמנהל מנהלת הליגה.

מבחינה משפטית נטען כי לאור לשון סעיף 8 (ד) לפרק ג' לכללי הליגה 2021 (להלן - "הכללים") הקובע לאמור: "מנהל הליגה ומנהלת הליגה רשאים להטיל עונשים בהתאם לפרק ח', כולל הרחקה מהליגה, לקבוצה אשר לא תבצע אשר לא תבצע את רישום השחקנים בזמן".

וו החיבור מעידה כל כך שצריכה להיות החלטה משותפת של מנהל הליגה ושל מנהלת הליגה וכאן לא הייתה החלטה משותפת כזאת, שכן מנהלת הליגה לא נדרשה כלל לעניין שהחליט עליו מנהל הליגה והוא קבל את תמיכתו של מנהל המנהלת.

בנוסף לכך, לא ברורה ההפניה בסעיף לפרק ח' שבכלל עוסק בליגה הלאומית ועל פניו אינו מעלה ואינו מוריד בענייננו.

ולסיכום מתבקש ביטול החלטה למחיקת קבוצות הליגה של מועדון "שחמט לכל".

מהטעמים הבאים:

1. חוסר סמכות של מנכ"ל האיגוד לקבל החלטה לבדו ללא תהליך קבלת החלטות בצורה תקינה בענייני הליגה
2. פעילות בניגוד עניינים עקב הסכסוך שלו עם מנהל המועדון.

עוד נטען כי מנהל הליגה לא הפעיל את שיקול דעתו העצמאי בהחלטה למחוק את הקבוצות, אלא פעל לפי הוראה מפורשת של מנכ"ל האיגוד בתוקף תפקידו כמנהל מנהלת הליגה.

תגובת מנכ"ל האיגוד-

ראשית, הערעור צריך היה להיות מוגש למנהלת הליגה על ההחלטה שלא לאפשר לו לרשום את שתי הקבוצות, בשל איחורו בהרשמת השחקנים, ככתוב בתקנון הליגה ולא לבית הדין העליון. שנית, לגופו של ערעור, במשך מעל לשבועיים פנה מנהל הליגה למנהל המועדון וביקש ממנו להסדיר את רישום השחקנים- ולא נענה. רק ב-19 באפריל כשלושה ימים לפני תחילת משחקי הליגה, לאחר שמנהל הליגה הודיע למנהל המועדון כי הודיע מנהל הליגה למנהל המועדון שקבוצותיו לא נרשמו, העביר האחרון את הרכבי הקבוצות שנדרש להעביר במשך שבועות קודם לכן, פעולה שלדברי מנהל המועדון, דרשה ממנו: "מספר דקות ולחיצת קליק".

שלישית, הרציונל לדרישה לרישום השחקנים מספר שבועות לפני תחילת משחקי הליגה הוא הרצון להעניק לשחקני הקבוצות זמן להתכונן למשחקים בצורה המיטבית. איחור כה גדול בהגשת הרשימה, פוגע ביכולת האיגוד ומנהלת הליגה להיערך ולהתארגן לקראת משחקים אלו בצורה המקצועית והיעילה ביותר. רביעית, לפי סעיף 8 (ד) לפרק ג' לכללים, מוסמכים מנהלת הליגה ומנהל הליגה להרחיק קבוצות במקרה של רישום מאוחר, כפי שנעשה במקרה זה.

חמישית, מנכ"ל האיגוד מכהן כדין כראש מנהלת הליגה, לאחר שנבחר על ידי מנהלת הליגה למלא את תפקיד ראש המנהלת, וזאת לאחר שראש מנהלת הליגה הקודם התפטר.

ששית, לא היה כל ניגוד עניינים. אין לו, לדבריו, סכסוך אישי עם מנהל המועדון. הוא למשל חבר בוועדת המכרזים ובמשך שנים רבות וזו דנה בין היתר גם בהצעות מנהל המועדון שמתקבלות, לא אחת בוועדת המכרזים ומעולם לא נטען על ידי מנהל המועדון או על ידי מישהו אחר שהוא בניגוד עניינים.

שביעית, מנהל המועדון פעל במקרה זה, בזלזול, איחר בהגשת הדוחות, פעל בניגוד לנהלים ואילו האיגוד פעל כדבעי.

היבטים משפטיים-

הכללים מסדירים את פעילות הליגות לשחמט. הגורם המרכזי המטפל ישירות בפעילות השחמטאית בליגות, הוא מנהל הליגה ופעילותו מוסדרת בכללים.

לפי סעיף 3 לפרק א', מנהל הליגה ימונה על ידי מנכ"ל האיגוד באישור ההנהלה ובין תפקידיו: עדכון כללי הליגה והבאתם לאישור מנהלת הליגה וההנהלה, קביעת מבנה הליגות השונות ומספר הקבוצות בכל ליגה ובכל מחוז, הכנה ופרסום של לוח המשחקים, שנתון הליגה ושינויים שיחולו בהם, ניהול התקין של משחקי הליגה, קבלת פניות מועדונים ו/או שחקנים וקבלת החלטות על פי סמכותו כמפורט בכללים ועל פי הסמכויות שהוענקו לו מעת לעת בכתב על ידי מנהלת הליגה.

לפי סעיף 4 (ד), המען לפניות בנושא כללי הליגה הנו מנהל הליגה שיחליט בעצמו או שיפנה הנושא למנהלת הליגה בהתאם להנחיות כללים אלו.

לפי פרק ב' סעיף 1, מבנה הליגות השונות ומספר הקבוצות בכל ליגה ובכל מחוז ייקבע, לכל עונה, על ידי מנהל הליגה, יאושר על ידי מנהלת הליגה ובכתב ויפורסם לא יאוחר מ-30 יום לפני תחילת משחקי הליגה.

לפי פרק ג' סעיף 1, יקבע מנהל הליגה את רשימת הקבוצות שהשתתפו בעונה הקודמת, הזכאות להירשם לליגות השונות. קבוצה הזכאית להירשם לליגה מסוימת תירשם לאותה ליגה. לפי סעיף 2 מועדי ההרשמה ייקבעו על ידי מנהל הליגה ולאחריהם לא יהיה ניתן לרשום קבוצות או לערוך שינויים כלשהם.

סעיפים 6-8 עוסקים ברישום הקבוצות שנעשה בשני שלבים, באמצעות אתר האינטרנט של האיגוד, בהתאם לפרסום ההודעות על מועדי הרישום. בשלב הראשון יהיה הרישום הקבוצתי (רישום קבוצות לליגה) שיתבצע על ידי מנהל המועדון ו/או אחראי ליגות, שיסמנו ברשימת הזכאויות את הקבוצות בליגות השונות על פי המועדים שיפורסמו ובשלב השני יהיה הרישום האישי שבו יעדכן כל ראש מועדון או מי שמונה מטעמו, את הרכבי הקבוצות השונות בליגות השונות וימסור פרטים שונים המפורטים בסעיף 8 ובכללם לפי ס"ק (ג) גם את רשימת שחקני הקבוצה לפי סדר הלוחות. לגבי שחקנים חדשים שאינם מופיעים ברישומי האיגוד צריך מנהל המועדון לפתוח מספר שחקן באתר האיגוד עם כל הפרטים הרלוונטיים ועוד פרטים.

בפרק ג' מצויים סעיפים חשובים שעוסקים בנושאים כגון תשלום כרטיסי שחמטאי, רישום שחקן חדש, זכאות שחקן לשחק בליגה, העברות שחקנים, כפל רישום ועוד. יצוין כי לפי סעיף 15 לפרק זה על מנהל הליגה לפרסם את שנתון הליגה לא יאוחר מ-14 יום לפני תחילת המשחקים ובספר זה יפרסם מנהל הליגה, בין היתר את רשימת השחקנים, על פי סדר הלוחות כך שכל הקבוצות יוכלו לדעת מבעוד מועד עם מי הן מתחרות.

פרק ד' בסעיף 4 מדבר על רישום שחקן בשני מועדונים.

בפרק ה' בסעיף 13 מדובר על חובת הגשת רשימת השחקנים לפני כל מפגש וזאת על פי סדר הלוחות התואם את האמור בשנתון הליגה.

גוף מרכזי נוסף בארגון וניהול הליגות לשחמט לפי הכללים הוא מנהלת הליגה.

מנהלת הליגה מורכבת מחמישה חברים, ביניהם מנכ"ל האיגוד. הרכבה נקבע על ידי הנהלת האיגוד. מנהל הליגה משתתף בישיבותיה ללא זכות הצבעה והחלטותיה מתקבלות ברוב דעות. היא מאשרת את כללי הליגה, לפני הבאתם לאישור ההנהלה, ואת מבנה הליגות השונות ומספר הקבוצות בכל ליגה ובכל מחוז.

אין מעמד מיוחד למנהל המנהלת. הוא נבחר על ידי חברי המנהלת אולם אינו נהנה מפריבילגיה כלשהי, כגון קול כפול בהצבעות וכיו"ב.

ב"נסיבות מיוחדות" מוסמכת המנהלת, על דעת כל חבריה, לקבל החלטה אד הוק הנוגעת לתפעול התקין של הליגות השונות. מנהל הליגה יפרסם את ההחלטה ונימוקיה באתר האיגוד וידאג להביא תוכן ההחלטה לידיעת ההנהלה בישיבתה הקרובה... כל חבר האיגוד יכול לערער על ההחלטה בפני הנהלת האיגוד.

לפי פרק א' סעיף 2 מנהלת הליגה רשאית להטיל על קבוצה שעברה על כללי הליגה ו/או על המועדון שאליו היא משתייכת, אחד או יותר משורה של עונשים, בפועל או על תנאי, לרבות קנס, הפחתת נקודות, הרחקה ממשחקי הליגה לתקופה קצובה, שלא תעלה על שנה אחת, הורדה לליגה נמוכה יותר ואף יכולה היה להמליץ בפני הנהלת האיגוד להרחיק קבוצה לצמיתות ממשחקי הליגה.

לפי סעיף 3 (ב) (9) החלטות מנהל הליגה ניתנות לערעור בפני בית הדין או בפני מנהלת הליגה, לפי העניין, כאמור בפרק ז' סעיף 1 והוא רשאי להטיל, בין היתר שורה של עונשים שהחמור בהם הוא : "הרחקה ממשחקי הליגה לתקופה קצובה, שלא תעלה על שנה אחת".

סעיף 8 (ד) שכזכור, קובע לאמור :

" מנהל הליגה ומנהלת הליגה רשאים להטיל עונשים בהתאם לפרק ח/, כולל הרחקה מהליגה, לקבוצה אשר לא תבצע אשר לא תבצע את רישום השחקנים בזמן".

הוא בעייתי ביותר. ראשית משום שפרק ח' עוסק אך ורק בליגה הלאומית. שנית, משום שפרק ח' אינו מסדיר את ענין העונשים. דומה שנפלה כאן טעות בניסוח התקנון, אולם דיון בעניין זה אינו מעלה ואינו מוריד בעניינו. אציין רק כי הפירוש שמציע המערער לפיו מדובר בהחלטה משותפת של מנהל הליגה ומנהלת הליגה אינו מקובל עלי. אין צורך בהחלטה משותפת כזאת, השימוש בו החיבור כאן אינו מחייב פירוש כזה ופירוש כזה אינו עולה בקנה אחד עם הסמכויות הנפרדות שניתנו למנהל הליגה ולמנהלת הליגה להרחיק קבוצות למשך שנה, מה עוד שעל החלטת מנהל הליגה ניתן כאמור, לערער בפני מנהלת הליגה.

פרק ז' עוסק בערעורים :

לפי סעיף 1 על החלטת מנהל הליגה ניתן לערער בפני מנהלת הליגה (לא ניתן לערער על החלטות מנהל הליגה במישרין בפני בית הדין העליון) תוך 7 ימים מיום פרסום ההחלטה של מנהל הליגה. על החלטת מנהל הליגה בנושאים הבאים ניתן לערער בפני מנהלת הליגה ומודגש כי לא ניתן לערער בנושאים אלה במישרין בפני בית הדין העליון :

פרקים ב' ג' וד' כולם, פרק ה' סעיפים 1-18, פרק ו' סעיף 2.

על החלטות מנהלת הליגה ניתן לערער בפני בית הדין העליון.

דיון ומסקנות-

צודק מנכ"ל האיגוד בטענה כי אין לבית הדין סמכות להידרש לערעור זה. הרי ראינו בסוף הפרק הקודם כי לא ניתן לערער במישרין לבית הדין העליון על החלטת מנהל הליגה, בנושאים הנדונים בפרקים ב' ג' וד' בכללים ובנושאים נוספים וצריך היה מנהל המועדון, לו חפץ לערער על החלטת המחיקה שניתנה על ידי מנהל הליגה, לעשות כן בפני מנהלת הליגה ואז שומה היה עליה להתכנס ולדון בערעור לגופו.

בהחלטה בעניין מועדון חיפה נשר מיום 06.01.2021 נכתב, בין השאר :

" בית דין זה קבע כבר בשורה ארוכה של החלטות, כי אין הוא מנהל את האיגוד הישראלי לשחמט. לאיגוד יש מוסדות וועדות שעושות את עבודתן נאמנה ובמרוצת השנים גם צברו ידע וניסיון שלא יסולא מפז.

בית הדין העליון ישקול התערבות בהחלטה זאת או אחרת של רשות מרשויות האיגוד, רק אם החלטה זאת מנוגדת לדיון, לרבות לנהלי האיגוד, או שהיא ניתנה תוך הפרת כללי הצדק הטבעי, נקבעה על סמך שיקולים זרים או תוך התעלמות משיקולים ששומה היה על הרשות לשקול, או ניתנה שלא בתום לב, או אם היא בלתי סבירה במידה קיצונית. בכל מקרה אחר, בית הדין לא יתערב בשיקול דעתה של הרשות ובמקרה זה מנהלת הליגה".

בעניין שלפנינו, מדובר על נושא שבאופן מובהק אינו צריך להיות מובא בפני בית הדין העליון, קל וחומר שבכל מקרה יש למצות קודם את האפשרות לפנות בערעור למנהלת הליגה. כאן לא הוגש ערעור כדין למנהלת הליגה וממילא דין הערעור לבית הדין העליון להידחות על הסף.

יתרה מזאת, אם צודק מנהל המועדון, בטענה העובדתית שמנהל הליגה לא החליט בעצמו למחוק את הקבוצות אלא רק ציית להוראת מנכ"ל האיגוד בדין זה, הרי בוודאי שהיה מקום לערער בעניין עובדתי זה למנהלת הליגה שמורכבת מלבד ממנהל המנהלת גם מעוד ארבעה חברים כדי שתברר עניין זה. מבלי לקבוע מסמרות בנדון, אוסיף כי ספק בכלל בעיני אם צריך היה לקבל החלטה פורמלית מצד מנהל הליגה או מצד מנהלת הליגה על מחיקת הקבוצות. בעיני, לא הושלם כאן הליך הרישום של הקבוצות; הליך שלפי התקנון כולל שני שלבים. שעה שהושלם הרישום הקבוצתי, לא הושלם הרישום האישי שבגדרו צריך לצרף את רשימת השחקנים וממילא הקבוצות לא היו רשומות כדין בליגה ולא היה כל צורך למחוק אותן. מאחר שחלפו שבעת הימים שניתן היה לערער על החלטת מנהל הליגה בפני מנהלת הליגה, לכאורה, לא ניתן כעת לתקן את הטעות באי הגשת הערעור במועד למנהלת ומאחר שבינתיים ממשיכים משחקי הליגה, ספק אם יש היתכנות גם לגופם של דברים לערעור כזה, אך זה עניין למנהלת הליגה לענות בו.

מאחר שזה המקרה השני השנה שהגיע לבית הדין בגין איחורים ברישום, אוסיף מספר מלים, מעבר לנדרש. התוצאה של מחיקת קבוצות או אי רישום קבוצות לליגה היא תוצאה קשה, בעיקר, כשמדובר בקבוצות נוער. על האחראים לקבוצות, לעשות כל שניתן על מנת שלא תתקבל תוצאה כזאת. שומה עליהם להתרחק מהלך רוח של: יהיה בסדר, העניינים יסתדרו כולם רחמנים בני רחמנים, מדובר בעניין פרוצדורלי גרידא וכיו"ב. במקרים כאלה, אין מקום לבוא בטענות למנהל הליגה כאשר הוא מבצע כיאות את תפקידו. מסירת רשימות במועד, היא לא רק על מנת שיתר השחקנים בליגה, יוכלו להתכונן כדבעי למפגש השחמטאי. זהו לכשעצמו הוא שיקול בעל ערך ולא בכדי נדרש מנהל הליגה לפרסם את שנתון הליגה הכולל את רשימות השחקנים בכל קבוצה, עד שבועיים לפני תחילת הליגה. מעבר לשיקול זה, נדרש זמן למנהל הליגה לבדוק את כשרות השחקנים, סוגיות כגון האם שולמו כרטיסי השחמטאים, האם זכאי השחקן לשחק בליגה, סוגיות של כפל ברישום ועוד.

האם יעלה על הדעת כי בליגות לכדורגל או לכדורסל, יתעלמו מלוחות הזמנים ואיש הישר בעיניו יעשה? אשר על כן, הערעור נדחה.

ניתן שלא בנוכחות הצדדים היום 31.05.2021

פרופ' דניאל מור



נשיא בית הדין העליון